

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa joulupäivästä 25.12. ja päättyy toiseen sunnuntaihin ennen paastonaikaa (sexagesimasunnuntai) 12.2.

Jouluaamun evankeliumi

JOULUPÄIVÄ 25.12.

LUUK. 2:1–20

Adventin kautta joulurauhaan

Hoosianna-hymni, yksi virsikirjan suosikkivirsistä, aloitti lähtölaskennan kohti suurta juhlaa. Adventin aika on joulun odotuksen ja siihen valmistautumisen aikaa. Adventin keskeinen ajatus on siinä, että voisimme varata aikaa oleellisia asioita varten. Olemmeko onnistuneet pysähtymään, hiljentymään ja arvioimaan sitä, mikä joulussa on meille itsellemme tärkeää ja merkityksellistä?

Voisi sanoa, että jos moninaisten jouluvalmistelujen rinnalla pystymme näkemään joulun hengellisen sanoman ja huomioimaan hengellisen elämämme tarpeita, olemme sisäisesti valmiimpia joulun juhlan viettoon. Tällöin myös osaamme syvemmin nähdä läheisten ihmissuhteiden arvon ja merkityksen. Samalla adventti on omastaan antamista ja jakamista. Adventtiin liittyvä paaston ajatus kutsuu meitä löytämään oman tapamme kulkea lähimmäisenrakkauden tietä. Hyvä sanoma synnyttää hyviä tekoja.

Joulu on yhteinen lahja

Joulupäivän verkkaisessa tunnelmassa voi hetken vierailta mielikuvituksen maailmassa ja ajatella, mitä itse tekisi, jos pitäisi suunnitella joulun vietto uudestaan? Millainen juhla siitä muodostuisi? Mikä olisi sen sanoma? Entä puitteet joissa sitä vietettäisiin? Ketkä saisivat kutsun saapua juhlaan? Tällaisten kysymysten edessä on hyvä todeta, että onneksi kyse on vain ajatusleikistä. Tuntuisi ylivoimaiselta lähteä tekemään uudeksi sellaista, jonka vuosisatojen perinne on tuonut eteemme ja jonka perusta on jumalallista alkuperää.

Tärkeä osa joulun ainutlaatuisuudesta on juuri siinä, että kenenkään meistä ei

tarvitse yrittää tehdä joulua. Saamme pikemminkin liittyä jouluun ja elää sen tunnelmasta ja sanomasta. On hyvä tiedostaa, että sisäinen ja ulkoinen jouluun valmistautuminen ovat eri asioita kuin pyrkimys luoda joululle jokin uusi syvällinen sisältö. Joulun aidon sisällön on Jumala itse tehnyt. Hän lähetti poikansa Jeesuksen.

Millainen sitten on se joulu, jonka Jumala on tehnyt? Millainen on juhla jossa taivas ja maa kohtaavat? Se on ihmisen mittainen juhla. Se on Jumalan mittatilaustyönä ihmisille tekemä lahja. Se on hyvin henkilökohtainen ja samalla kaikille yhteinen. Se on juhla vailla vertaa ja samalla se on juhla arkielämää varten.

Älkää pelätkö

Jumalan meille valmistaman joulun keskeisin sisältö on niissä uutisissa, jotka ensiksi ilmoitettiin yövuorossa oleville paimenille. Enkeli, tuo Jumalan sanansaattaja, sanoi: ”Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra.”

Jumalan Pojassa on meille annettu lupaus lahjana saatavasta syntien anteeksiantamuksesta ja iankaikkisesta elämästä. Evankelista Matteus on ilmaissut asian enkelin sanoin Joosefille: ”Maria synnyttää pojan, ja sinun tulee antaa pojalle nimeksi Jeesus, sillä hän pelastaa kansansa sen synneistä.” Joulun lahjan vastaanottaessamme tulemme osalliseksi sen kestävästä vaikutuksesta.

Iloa ja uutta toivoa

Joulun syvin sisältö rakentuu asioista, joita jokainen kaipaa omaan elämäänsä. Joulussa on läsnä iloa, rauhaa ja rakkautta. Jouluna Jumala tuli ihmiseksi Pojassaan Jeesuksessa. Jumalan ennakkoluuloton muutto taivaasta maan päälle toi muka-

naan sanoman pelastuksesta. Jeesuksessa aidon joulun juhlan kohtaaminen on meille jokaiselle mahdollista. Joulun ydin otetaan vastaan ja eletään todeksi sydämessä.

Joulun sanoma on myös kutsu samais-tua ensimmäisen joulun ihmisiin. Se haastaa meidät etsimään vastauksia arjen vaikeisiin kysymyksiin sekä toimimaan paremman ja oikeudenmukaisemman elämän puolesta. Samalla joulu osoittaa, että kristillinen usko on todellinen muutosvoima kohti parempaa. Sen vastaanottajat uskaltavat lähteä elämän keskelle toimimaan niin, että elämän lukuisiin ristiriitatilanteisiin etsitään ratkaisuja sovitellen ja toisia kunnioittaen.

Nykyajan monien haasteiden keskellä kirkossa, yhteiskunnassa ja maailmassa tarvitaan joulun hengen läpäisemiä omantunnon ihmisiä. Tarvitaan ihmisiä jotka haluavat, jaksavat ja osaavat toimia apua tarvitsevien hyväksi. Erityinen vastuu lepää niiden harteilla, joilla on kykyä ja valtaa tehdä päätöksiä jotka synnyttävät myönteistä muutosta. Tässä toiminnassa joulun lapsi on oivana esimerkkinä. Hänen teoistaan ja sanoistaan voimme jokainen oppia arjen elämisen taitoa. Saamme joulun lahjana oivaltaa sen, että ilman epäitsekkyyttä mitään hyvää ja kestävää ei saada aikaan. Joulussa on kyse uudesta toivosta ja sitoutumisesta toimintaan ihmisen ja elämän puolesta.

Betlehemistä Jerusalemiin

Joulun sanomassa taivas ja maa kohtaavat tavalla, joka ei jätä ketään ulkopuoliseksi. Jumala toimii meidän ihmisten keskellä. Hän eheyttää, parantaa ja pelastaa. Tämä on Joulun Sanoma, jonka varaan voimme elämämme rakentaa. Tästä sanomasta syntyy joulurauha ihmisen sieluun ja sydämeen.

Tästä rauhasta kertoo myös jouluruno, joka kurottautuu jo kohti pääsiäisen

ihmettä: ”Lumihiutale laskeutuu kasvoilleni, tuo terveisiä taivaasta. Uskalsi lähteä, vaikka ei tiennyt määränpäättään. Uskalsi laskeutua, vaikka tiesi sulavansa. Tuli lähelleni ja sulaessaan kuiskasi: Näin Jumala rakastaa.”

Hannu Ronimus

rovasti, Helsinki

Marttyyri katsoo Kristusta

TAPANINPÄIVÄ 26.12.

AP. T. 6:8, 11–15; 7:51–60

Stefanoksen puhe Apostolien teoissa luvussa seitsemän on ilmeisesti pisin yksittäinen puhe Raamatussa. Se herättää kysymyksen: Kuka oli paikalla tallentamassa hänen puheensa. Paikalla ei ainakaan ollut seurakunnan tiedottajaa nauhurin tai muistilehtiön kanssa. Kuuloetäisyydellä tuskin oli ainuttakaan Jeesuksen seuraajaa, sillä tilanne oli hyvin uhkaava. Juutalaiseen uskonnolliseen perinteeseen kuului pitkien opetuspuheiden muistaminen sanasta sanaan. Erityisesti tähän olivat harjaantuneet rabbiinikoulun oppilaat, joista tiedämme paikalla olleen Saulus Tarsolaisen. On varsin luontevaa ajatella, että Luukas sai tarkan kertomuksen tapahtumasta Saulukselta, joka myöhemmin tunnettiin nimellä Paavali. Stefanoksen puhe painautui hänen sieluunsa, vaikkei hän olisi halunnut kuulla koko puhetta tältä harhaoppisena pitämältään henkilöltä.

Stefanos oli kutsuttu seurakunnan diakoniksi. Diakonien tehtävä oli keskittyä ruoan jakeluun, jotta apostolit voisivat keskittyä sanan julistukseen ja rukoukseen. Nyt Stefanos näyttäytyy kuitenkin vahvana julistajana. Toimiko hän toimenkuvansa ulkopuolella? Sikäli ei, että diakonien tuli olla hyvämaineisia miehiä, jotka ovat Hengen ja viisauden täyttämiä.

Juuri sellainen Stefanos nyt näyttää olevan. Hänen sanotaan alusta alkaen olleen ”täynnä armoa ja voimaa”, ja tehneen ”suuria ihmeitä ja tunnustekoja kansan keskuudessa”. Ei siis ihme, että hän joutui uskonnollisten vallankäyttäjien silmätikuksi. Milloin viimeksi näit työpaikkailmoituksen, jossa etsitään ”Hengen ja viisauden täyttämää diakoniatyöntekijää” seurakuntaan?

Stefanos pitää Kristus-keskeisen puheen, jossa hän osoittaa, miten läpi Raamatun historian Jumala ilmoittaa tulevan Messiaan. Samoin Jeesus sanoo kaikkien kirjoitusten puhuvan hänestä. Hänen raamattuluentonsa ärsyttää uskonnollisia vallankäyttäjiä. Heitä ei hillitse se, että Stefanoksen kasvot ovat kuin enkelin kasvot — päinvastoin. Stefanos näyttää lukevan tilanteen kohtalokkuuden eikä silti puolustaudu, väistä eikä pakene. Hän päättää puheensa syyttäen koolla olevaa joukkoa Pyhän Hengen vastustamisesta. Stefanos näyttää näin sinetöivän oman kohtalonsa ja jättää kuulijoidensa tunnolle vastuun siitä, mitä seuraavaksi tapahtuu. Hän näkee olevansa Kirjoitusten marttyyriprofeettojen sarjan seuraava.

Aivan kuin Stefanos ei olisi riittävästi provosoinut raivosta pakahtuneita kuulijoita, hän lopuksi vielä haltioituneena kertoo näystä, joka hänelle annetaan juuri tuolla hetkellä. Se on Jeesuksesta Isän oikealla puolella taivaassa. Juuri tämä näky oli ratkaiseva asia Jeesuksen tuomiossa. Matt. 26:64 Jeesus sanoi ylimmäiselle papille olevansa Ihmisen Poika, joka istuu Voiman oikealla puolella. Tämä riitti kuolemantuomioon. Nyt sama tunnustus ja näky nostattaa lynkkaushurmion ja Stefanos surmataaan. Juutalaisten ajatuksissa tämä merkitsi ihmisen asettamista Jumalan vertaiseksi. Kyseessä oli Jumalan pilkka, joka myös islamin mukaan on kuolemantuomion arvoinen rikos. Kyse on vakavasta asiasta. Jeesus Kristus

todellakin avasi ihmiselle tien Jumalan valtaistuimen luo. Jeesus vei ihmisluonnon Jumalan valtaistuimelle, jotta meillä olisi pääsy aivan kaikkein pyhimpään asti.

Monesti on spekuloitu, miksi Jeesus seisoo Stefanoksen näyssä. On arveltu, että Jeesus näin kunnioittaa ensimmäistä kristillistä marttyyria, mutta itse asiassa Stefanos asettaa itsensä Messiaaseen uskoneiden profeettojen sarjaan jonon jatkeeksi. Raamattu opettaa psalmissa 110 ja sitä lainaten Heprealaiskirjeessä, että Messias istuu Jumalan oikealla puolella ja jatkaa istuntoa aina siihen asti, kunnes lopussa vihollisista viimeinenkin on alistettu hänen jalkojensa alle. Vasta kun tuo on täyttynyt, Jeesus nousee. Stefanos siis näkee aikojen loppuun ja hetkeen, jolloin pyhät otetaan sisälle iankaikkiseen elämään.

Näyttää, että heprealaiskirje ottaa tämän näyn kirjeen pääasiaksi (Hepr. 8:1). Heprealaiskirjeen ohjauksessa ymmärrämme, että taivaaseen astuneen Kristuksen julistaminen on erityisen tärkeää uskonsa tähden kärsiville kristityille. Kirkkauden toivo on jotain sellaista, joka voi kantaa ahdistuksen keskellä ja antaa voimaa jatkaa uskossa.

Kärsivä seurakunta on meidän keskelämme kristityksi kääntyneiden turvapainehakijoiden myötä. Seurakunnissamme on niitä, joita viranomaisemme ja oikeuslaitoksemme on valmis tuomitsemaan kuolemaan uskon tähden Kristukseen. Marttyyrius ei ole vain jotain, jota muistellemme tapaninpäivänä ja Lucian päivänä. Marttyyrius on uudelleen tullut osaksi arkista seurakuntaelämää monin paikoin Suomessa. Niin kuin alussa, nytkään marttyyrien puhe ei ole itsensä puolustamista, vaan Kristuksesta todistamista. Nyt se tapahtuu maahanmuuttovirastossa, hallinto-oikeudessa ja ulkomaalaispoliisissa.

Yleinen mielipide ja media tuomitsee

nämä nykyajan marttyyrit kaikki valehte-
lijoiksi ja teeskentelijöiksi. Stefanoksen
päivänä väkijoukko tukkii korvansa,
huutaa ja ryntää kivittämään Stefanoksen.
Poissa oli oikeus, järki ja inhimillisuus.
Ihmismassan vihan voima on pelottava
voima. Mutta juuri siinä on myös Kris-
tus-julistus kirkkaimmillaan.

Timo Keskitalo

lähetyssaarnaaja, pastori, Siuntio

Aikansa sodalla ja aikansa rauhalla

UUDENVUODENAATTO 31.12.

SAARN. 3:1–8

Uudenvuodenpäivä on kahdeksan päivää
joulun jälkeen ja siksi se on ollut jo
vanhastaan kirkollinen juhla ja Jeesuksen
ympärileikkauksen päivä; jo ennen kuin
vuoden vaihteeksi määrättiin joulukuun
loppu. Uudenvuodenaaton aihe taas
liittyy kiinteästi juuri vuodenvaihteeseen.
Nykyään monet tekevät uudenvuodenlu-
pauksia ja katsovat elämäänsä taaksepäin.

Myös juutalaisessa perinteessä uusivuo-
si, *ro's haš-šanā* (yleensä syyskuussa), on
katumuksen ja eräänlaisen Jumalan vuo-
tuisen ”tilintarkastuksen” aikaa. Silloin
keräännytään synagogaan ja sanoudutaan
irti menneen vuoden synneistä ja vääristä
teoista.

Vuodenvaihde on hyvä hetki pysäh-
tyä tarkastelemaan omaa elämää. Tänä
vuonna myös maailman tapahtumat ovat
jääneet historiaan. Viimeisen vuoden
aikana koronapandemia on siirtynyt ta-
ka-alalle ja sen sijaan aikaamme leimaavat
Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja kuukausia
jatkunut sota, energiakriisi ja talouden
taantuma. Miksi olemmekaan saaneet
tällaisen vuoden?

Saarnaajan kirjan kuuluisimpia kohtia
on kolmannen luvun runo, joka kertoo

vastakohdittain elämästä. *Aika on syntyä
ja aika on kuolla.* Tämän me muistamme
usein hautajaisissa ja miksemme lapsen
synnyttyäkin. Tälle vuodelle ajankoh-
taiselta tuntuu kuitenkin jae 8: *aika on
rakastaa ja aika vihata, aika on sodalla ja
aikansa rauhalla.*

Olemme nähneet usein, kuinka nyt on
ollut aika repiä maasta, surmata, pur-
kaa, itkeä, valittaa, olla erossa, kadottaa
ja repäistä rikki. Näemme uutiskuvissa
poltetut puistot, kadulle surmatut siviilit,
rintamalle lähtevät miehet, pommitet-
tut talot ja kadonneet ihmiskohtalot.
Me ihmiset kysymme miksi, emmekä
useinkaan saa vastausta. Miksi ei jo olisi
aika istuttaa, parantaa, rakentaa, nau-
raa, tanssia, syleillä, löytää ja ommella
yhteen? Varmasti sodan jälkeen onkin
kaikkien näiden aika. Parantava ja luova
työ on Jumalalle mieleen, se on osallistu-
mista hänen luomistyöhönsä. Tämän työn
aika on oleva pidempi kuin mikä on ollut
hajottamisen aika. Silloin kun istutamme,
parannamme, rakennamme, syleilemme,
löydämme ja ompelemme yhteen, luom-
me jotakin ja lisäämme Jumalan hyvää
järjestystä maailmassa. Rakentaminen vie
aina enemmän aikaa kuin hajottaminen,
niin kuin parantuminen vie enemmän
aikaa kuin vamman tuottaminen.

Emme saa vastausta miksi, mutta
saamme luottaa, että Jumala seisoo mei-
dän kanssamme ja että hän on kaikkien
kärsivien apuna.

Varmasti huokaamme yhdessä lukemat-
tomien muiden kanssa, miksei jo voisi
olla aikaansa rauhalla? Kärsimystä ja so-
taa on vaikea selittää. Me voimme kuiten-
kin luottaa Jumalaan ja etsiä häneltä tukea
ja apua sodankin tuomissa ahdistuksissa.
Kristityt on kutsuttu palvelemaan rauhaa
ja meidän Jumalamme on rauhan Jumala.
Kristus on luvannut antaa seuraajilleen
rauhan, muttei sellaista kuin maailma an-
taa (Joh. 14:27). Tämän rauhan palvelijoina

Kristus on kutsunut meidät rakastamaan, ei vihaamaan (Luuk. 6:27–29). Siksi kristityllä elämässään kutsumuksena rakastaa, ei vihata.

Vaikka meidän pitää rakastaa ja rukoilla rauhaa, on totta myös toinen puoli: aika on sodalla ja vihallakin. Myös kristitty voi toimia esivallan tai sotiaan kutsumuksessa ja silloin on hänen velvollisuutensa toimittaa virkansa mahdollisimman hyvin. Puolustauduttaessa oikeudetonta hyökkäystä vastaan on aika myös sodalla. Tuolloinkin tarkoituksena on päästä rauhaan, jota saamme rukoilla Ukrainan lisäksi muualle, missä soditaan. Saamme yhtyä kirkon rukoukseen rauhan puolesta virren 586 sanoin: *Jumala, meille armossa/ suo rauha aikoinamme./ Ei kukaan toinen turvata/ voi rauhaa maailmamme./ Sen teet vain sinä, Herra.* Ainoastaan Jumalassa on meidän lopullinen ja iankaikkinen turvamme ja rauhamme. Tätä rauhaa meidän on puolustettava myös täällä maan päällä

Jussi Seppälä

toimitussihteeri, pastori, Kauniainen

Voima Jeesuksen nimessä

UUDENVUODENPÄIVÄ 1.1.

JOH. 14:12–14

Uuden vuoden päivän jumalanpalvelusta vietetään Jeesuksen ympärileikkauksen ja nimenannon kunniaksi. Juutalainen mies ympärileikattiin kahdeksan päivän ikäisenä Mooseksen lain mukaan (3. Moos. 12:3). Samalla hänelle annettiin nimi, kuten selviää esimerkiksi Johannes Kastajan syntymään liittyvästä evankeliumiperi-koopista.

Tämän päivän evankeliumiteksti liittymäkohta näihin juhlapäivän perinteisiin juhlasyihin vaikuttaa melko ohuelta. Vain lupaukset Jeesuksen nimen voimasta pyyntötilanteissa liittyvät nimeen.

Ympärileikkauksesta kohdassa ei puhuta mitään.

Jeesuksen nimen suuresta voimasta kerrotaan Raamatussa useassa kohdassa. Niin Matteuksen evankeliumissa: ”missä kaksi tai kolme on koolla minun nimes-säni, siellä minä olen heidän keskellään.” Markuksen evankeliumissa: ”Joka minun nimessäni ottaa luokseen yhdenkin täl-laisen lapsen, se ottaa luokseen minut.” Luukkaan evankeliumissa: ”Kaikki vihaa-vat teitä minun nimeni tähden.” Ja tieten-kin Johanneksen evankeliumissa esi-merkiksi tämän päivän kohdassa: ”Minä menen Isän luo, ja mitä ikinä te pyydätte minun nimessäni, sen minä teen, jotta Isän kirkkaus tulisi julki Pojassa. Mitä te minun nimeeni vedoten pyydätte minulta, sen minä teen.”

Jeesuksen nimi tarkoittaa suomeksi: Jumala pelastaa. Pelastuksen uskominen omalle kohdalle ja sen julistaminen muil-lekin on se avain, joka avaa meiltä voimat sulkevat lukot. Emme toki tee mitään edelleenkään omissa voimissamme, vaan Jeesukseen uskovina haemme voimamme häneltä.

Jeesuksen nimen voima ei ole pelkäs-tään postiviinen, sillä sen takia osak-semme tulevasta vihasta löytyy myös lupauksensa. Sanoma siitä, että Jumala pelastaa, ei ole muodissa eikä ole sitä oikein ikinä ollut. Ihmisen syvyyksissä on halu tehdä itse. Aivan kuin pieni lapsi huutaa vanhemmilleen: ”minä ite!”, kun jokin asia hoituisi häneltä itseltäänkin oikein hyvin — Ainakin hänen omasta mielestään. Uskonto, joka ei vaadi meiltä hyvää elämää, ei ole muodissa. Niinpä kristinuskostakin yritetään usein koros-taa lähinnä moraalisia näkökulmia. Jopa uudessa synodaalikirjassa osa artikkeleis-ta vaikuttaisi vievän pelastusnäkemystä siihen suuntaan.

Ja kuitenkin Jeesuksen sanoma julis-taa sitä, että hän tekee kaiken. Vaikka

meille on annettu Jeesuksen voimakas ja suuri nimi käytettäväksi, me emme ole tekijöitä, vaan Jeesus itse. ”Mitä ikinä te pyydätte minun nimessäni, sen minä teen.” Kuuluvat päivän evankeliumin voimauttavat sanat. Ne eivät tosin voimauta meitä, vaan Jeesusta, joka on Jumalan kirkkauden kuva.

Jeesuksen pelastus ei ole lähtöisin mistään meidän omastamme. Pelkkä Jumalan rakkaus riittää oikeuttamaan Jeesuksen täydellisen pelastusteorian ristillä meidän puolestamme. Jumala haluaa pelastaa jokaisen ihmisen ja antoi Jeesuksen kuolla, jotta me saamme elää. Jeesuksen nimen merkitys, ”Jumala pelastaa”, on siis näkyvissä jo hänen ristintyössään. Kun tuo ristillä ostettu sovitus annetaan meille omakohtaiseksi kasteessa, Jeesus yksin toimii edelleen. Hänen nimensä ja kaikki sen mukaan tuomat hyvyydet virtaavat ylitsemme. Ei siksi, että pikkulapsena kasteen saava olisi tehnyt mitään sen ansaitakseen. Hän vain on syntynyt Jumalan rakkauden kohteeksi, kuten me kaikki.

Kaikki tekemme ja Jeesuksen opetusten mukaan eläminen, hänen voimastaan voiman saaminen arjessamme, ovat seurausta meille lahjoitetusta pelastuksesta. Tiedämme kaiken kääntyvän meidän hyväksemme lopulta, sillä pelastus on jo meille valmiina.

Suuri synti onkin se, että emme luota yksin Jeesukseen ja hänen nimeensä. Jokainen oman nimensä lisääjä pelastajien listaan on tehnyt syntiä. Jokainen, joka pyrkii tekemään työtä pelastuksen saavuttaakseen, tekee ennemmin plagiointirikoksen. Yritetään ottaa kunnia toisen — siis Jeesuksen — tekemisistä!

Jeesuksen nimeen turvaaminen ja sen voimaan luottaminen vaatii meitä luovuttamaan itsekkyytemme Jumalan eteen. Käytännössä se tapahtuu ymmärrettäessä, että yksin olisimme ilman Jeesusta täysin

syntiemme vietävissä aina Helvettiin asti. Nyt ne vievät meitä paljon elämässämme, mutta lopullinen valta niiltä puuttuu Jeesuksen ansiosta.

Lisäksi Jeesus auttaa meitä taistelemaan syntiämme vastaan arjessamme jatkuvasti. Pienellä muistelulla pystyy ehkä miettimään asioita, jotka ovat olleet huonommin elämässämme aiemmin. Ehkä joku tekosynti ei hallitse elämää, kuten aiemmin. Ehkä vaikkapa anteeksi antaminen on onnistunut pitkän kauden kantaamisen jälkeen. Jeesus on luvannut asua sydämässämme. Hän itse kaivaa minuutemme syvyyksistä rikkaruohoja ulos pikkuhiljaa ja ruoho kerrallaan. Näin emme tuhoutu hänen pyhyytensä edessä, vaikka se meissä jatkuvasti vaikuttaakin.

Lopulta tämä kehitys saa päätepistensä vasta suuressa jälleennäkemisessä, kun meidät herätetään ikuiseen elämään. Siinä vaiheessa saamme olla täysin pyhiä, kuten Jeesuksen nimi on pyhä. Silloin ymmärrämme kaiken sen, mitä Jeesuksen nimi oikeastaan tarkoittaa ja pitää sisällään.

Mika Malinen

seurakuntapastori Juvemmallalla, Juva

Kuninkaiden kumarrus

LOPPIAINEN 6.1.

MATT. 2:1–12

Tämän juhlapäivän evankeliumi kertoo idän tietäjien saapumisesta Jerusalemiin. Siellä he kysyvät: ”Missä on se juutalaisten kuningas, joka nyt on syntynyt?” Kysymys säikäytti niin kuningas Heroksen kuin koko kaupungin.

Matteuksen kertomus idän tietäjistä saattaa aluksi tuntua sadunomaiselta. Suorastaan satuna sitä pitääkin yliampu- van ja ylimielisen kritiikkensä tyhmistämä

evankeliumien tutkimus. Tässä se erehtyy surkeasti. Matteus ei — Pietarin kirjeen sanoja käyttäkseni — ole sommitellut viekkaasti taruja, vaan kertoo idän tietäjien matkasta hankkimiensa tosiasioiden pohjalta. Tässäkin pätee tuttu sanonta: todellisuus on tarua ihmeellisempi. Idän tietäjät ovat myös meille suomalaisille siitä syystä tärkeitä, että he pakanoista ensimmäisinä pääsevät osallisiksi Aabrahamille luvatasta siunauksesta (1. Moos. 12:3; Gal. 3:14). Mekin pääsemme ja olemme jo päässeet siitä osallisiksi noudattaessamme idän tietäjien esimerkkiä eli kumartamalla Betlehemissä syntynyttä Jumalan poikaa, Jeesus-lastaa. Siitä lähti liikkeelle myös kristillinen lähetystyö.

Ennen kaukaiset idän maat ovat nyt keskellämme: Afganistan, Persia, Arabia, Turkki ja jopa Afrikka, ne ovat maahanmuuttajien myötä nyt täällä Suomessa. Näistä maista saapuvien joukossa on paljon niitä, jotka meidän luonamme haluaisivat idän tietäjien tavoin polvistua Herran Jeesuksen edessä ja palvoa häntä. Tähän meidän on nyt tosimelessä herättävä. Lähetystyö alkaakin usein jo kotioveltamme. Onko meillä sama pyhä into ja päättäväisyys kuin idän tietäjillä löytää Vapahtaja ja kumartua hänen edessään suuresti riemuiten? Tähän meitä nyt tänään kutsutaan ja rohkaistaan irtaantumaan nihkeästä ja usein veltosta uskosta, joka ei halua riskeerata mitään.

Idän tietäjät olivat lähteneet todennäköisesti Persian Susiana-maakunnasta pitkälle, liki puolentoista tuhannen kilometrin matkalle Jerusalemiin. Maakunnan pääkaupunki Susa on meille tuttu Danielin kirjasta. Tähtitaivaan merkit olivat ilmoittaneet heille, että Palestiinassa on Israelin kansalle syntyvä ihmeellinen hallitsija.

Caspar, Melkior ja Baltasar

Jo vanhan kirkon raamatunselittäjät ky-

syivät, keitä idän tietäjät olivat? Varhaiselta keskiajalta lähtien on Euroopassa pidetty kolmea idän tietäjää kuninkaina. Näillä nimillä heitä on perinteisesti kutsuttu: Caspar, Melkior ja Baltasar. Tämä perinne on esim. saksalaisella kielialueella niin vahva, että loppiaista eli Kristuksen ilmestymisen juhlaa (kreikaksi: *epifania* eli ilmestyminen), kutsutaan myös nimellä ”Kolme kuningasta” tai ”Kolmen kuninkaan juhla”. Siihen liittyy myös kiintoisaa tapaperinnettä.

Keski-Euroopassa ilmestyy monin paikoin ennen joulua ulko-oven päälle liidulla kirjoitettuna kolme isoa kirjainta, nim. C+M+B. Näin seurakunnasta muistutetaan, että kuukauden perästä vietetään Kolmen kuninkaan juhlaa. Kirjaimet ovat noiden kolmen kuninkaan nimien alkukirjaimet: Caspar + Melkior + Baltasar. Kirjaimilla on myös toinen merkitys: **Christus Mansionem Benedicat** eli ”Kristus siunatkoon (tämän) kodin.” Tällaisen tavan toivoisi yleistyvän myös meillä täällä Suomessa.

Syyrialainen perinne tuntee 12 tietäjää

Syyrian- eli arameankielinen perinne puolestaan tuntee nimeltä 12 idän tietäjää eli maagia. Maagit olivat Persian kuninkaan hovineuvoston jäseniä, siis maansa vallasväkeä eli ruhtinaita. Mainitsen heistä nimeltä tässä vain kuusi: Hudundad Artabanpoika, Hormizdad Sanatrusinpoika, Vastaf Gudfarinpoika, Arsak Mahadusinpoika, Zarvand Varvadinpoika ja Artahsast Hulitinpoika.

Nämä tietäjät olivat niin varmoja asiaan, että he Jerusalemissa kysyvät suoraa päätä: ”Missä on se juutalaisten kuningas, joka nyt on syntynyt?” Sitten he perustelevat kysymystään: ”Me näimme hänen tähtensä nousevan taivaalla ja tulimme osoittamaan hänelle kunnioitustamme”, niin oikeastaan palvomaan häntä.

Uutispommi säikäyttää

Tämä uutispommi säikäytti Herodeksen ja koko Jerusalemin. Tietäjien kysymys tuli pahaan aikaan. Vähää aikaisemmin Herodes on antanut teloituttaa kolme omaa poikaansa. Kuka Jerusalemissa enää olisi turvassa? Herodes oli kuitenkin selviytyjä vailla vertaa poliittisessa pelissä. Niinpä hän nytkin tsekkaa asian taustat uskonnon asiantuntijoilta, ylipapeilta ja lainopettajilta. Sen jälkeen hän ottaa idän tietäjiltä salaisessa neuvottelussa tarkimman jälkeen selvää uuden kuninkaan syntymän ilmoittaneesta tähdestä. Taas kerran hän pitää kaikkia lankoja käsissään. Hän lähettää tietäjät matkalle Betlehemiin. Suunnitelma kilpailevan kruununperillisen surmaamiseksi on hänellä jo valmiina.

Herodeksen luona on kolmenlaisia toimijoita. Ensiksikin epäluuloinen ja murhanhimoinen kuningas itse. Sitten iso joukko nihkeäuskoisia papistoa ja kirjanoppineita eli juristeja sekä ihailtavan päättäväiset tietäjät.

Millaisia toimijoita me itse olemme ja mihin ryhmään haluaisimme kuulua tai kuulumme? Olemmeko, kuten vähän otaksun, enemmän tai vähemmän Jerusalemin nihkeäuskoisten pappien ja juristien kaltaisia. Hekin seurailevat sivusta tapahtumia eivätkä halunneet lähteä Betlehemiin kumartamaan uudenlaista juutalaisten Kuningasta. He pelkäsivät Herodesta. Ei ollut poliittisesti viisasta osoittaa kiinnostusta uuden kuninkaan syntymää kohtaan. Suomessa taas pelätään avointa tunnustautumista kristityksi. Sitä ei valtamedia pidä hyvänä. On siis parempi olla sopivasti välinpitämätön uskonnosta ja mieluiten puhua siitä väheksyvästi. Mutta, nihkeäuskoiset, veltot ja ”hällä väliä” -uskoiset eivät peri Jumalan valtakuntaa eivätkä tyhjentyvätöntä, ikuista elämää. Heidän osansa on ulkoinen pimeys ja helvetin

tuli. Ottakaamme siis riskeistä huolimatta esikuvaksemme idän tietäjät!

Jumala ohjaa ”taskulampullaan”

Asiastaan varmat idän tietäjät lähtevät Jerusalemissa kohti Betlehemiä illan jo alkaessa hämärtyä. Ei kukaan tullut muukalaisten oppaaksi paitsi, Jumala itse. Jumala itse valaisi ihmeellisellä ”taskulampullaan” heille Betlehemiin vievän tien ja jopa talon, jossa Jumala syntyi ihmiseksi. Vasta meidän aikanamme on saatu selville, millaista ”taskulamppua” Jumala siinä käytti. (Tarkemmin kirjallisuusviitteessä.)

Kun Jumala on asialla, kaikki menee nappiin. Matteus tarvitsee peräti neljä eri sanaa kuvatessaan tietäjien ilon tästä odottamattomasta johdatuksesta. (He) *iloitsivat suureen iloon ratheten.*

Ja niin he palvovat maahan heittäytyen suurinta ihmettä: Jumala on syntynyt ihmiseksi, he kumartavat Seimen Lasta, Herraa Jeesusta.

Liikauttaako tämä mykistävä ihme meidän sydäntämme samanlaiseen iloon kuin idän tietäjät? Vai olemmeko niin nihkeäuskoisia, joiden sydäntä ei, suurinkaan ihme, kuten Jumalan syntyminen ihmiseksi, kohota samaan iloon, joka sai idän tietäjät unohtamaan pitkän matkansa vaivat? Rukoilkaamme itsellemme samanlaista päättäväisyyttä kuin idän tietäjillä, jotka kestivät pitkän matkansa vaivat päästäkseen Betlehemissä syntyneen Kuningasten Kuningaan luokse.

Alussa mainitsin kaukaa idän mailta luoksemme tullesiin. Monet heistä haastavat meidät idän tietäjien lailla löytämään uudelleen raikkaan ja ilontäyteisen uskon. Sitä he meiltä odottavat samoin kuin idän tietäjät Jerusalemissa. Rukoilkaamme heidän esimerkkinsä kannustamina itsellemme alttiutta ja sitkeyttä etsiä tie Betlehemissä syntyneen Kuningasten Kuningaan luokse. Kun tämän teemme, myös meitä on

Jumala opastava omalla tiellämme ”taskulampullaan” kuten tietäjiä.

(Kirjallisuusviite: Jouko Martikainen: *Betlehemin tähti ja idän tietäjät*. Perussanoma 2016)

Jouko Martikainen

emeritusprofessori (itäinen kirkkohistoria, Göttingenin yliopisto), Lieto

Jeesuksen kaste ja meidän kasteemme

1. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 8.1.

JOH. 1:29–34

Tämän sunnuntain otsikko on Kasteen lahja. Päivän evankeliumiteksti avaa näkökulmia kolmeen merkittävään ja toisistaan eroavaan kasteeseen: Johannes Kastajan suorittamiin, Herran Jeesuksen vastaanottamaan sekä omaan kasteeseemme. Kaikki synoptiset evankelistat kuvaavat Jeesuksen kastehetken suoraan, mutta evankelista Johannes on halunnut välittää meille tiedon vähän Jeesuksen kasteen jälkeen seuranneista tapahtumista ja korostaa, mitä Jeesuksen kaste merkitsi Johannes Kastajan uskolle ja minkä merkityksen Herran tienraivaaja tapahtumalle antoi.

Mikä siis oli Jeesuksen kasteen merkitys? Miksi Pyhän Hengen oli silminnähtävällä tavalla laskeuduttava Häneen? Olihan Hän jo siinnyt Hengen vaikutuksesta, ja hänellä oli ollut tuo Henki hamasta iankaikkisuudesta. Näihin kysymyksiin vastauksen saadaksemme on hyvä kääntää katse hetkeksi sadanpäällikkö Corneliuksen kodissa saarnaavaan apostoli Pietariin: ”Te olette kuulleet Jeesuksesta, nasaretilaisesta, jonka Jumala **voiteli** Pyhällä Hengellä ja voimalla” (Ap. t. 10:38a). Öljyllä voitelu oli Vanhan Testamentin aikaan toimenpide, jolla kuninkaas, profeetat ja papit vihittiin palvelutehtä-

väänsä. Nuo virat olivat esikuvallisia, tulevaisen varjoja, ja Jumala oli asettanut ne osoittamaan kohti todellista Kuningasta, Profeettaa ja Ylipappia. Jeesuksen saama kaste oli Hänen vihkimyksensä kaikkiin noihin virkoihin, nöyryymistä kärsivän palvelijan osaan (Jes. 53).

Tarkastellaan seuraavaksi näitä kolmea virkaa erikseen. Ensinnäkin Jeesuksen kaste tarkoitti kuninkaaksi voiteltua. Jordanilla Henki oli laskeutunut ja jäänyt Hänen päälleen ja Isä Jumala oli julistanut taivaasta: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt” (Matt. 3:17). Myös nuoren Daavidin kerrotaan voitelemisensa hetkellä saaneen Hengen, ”joka pysyi hänessä siitä päivästä alkaen” (1. Sam. 16:13). Isä Jumala tunnusti Jeesuksen julkisesti Pojakse, juuri niin kuin Hän oli profeetta Natanin kautta Daavidille antamansa lupauksen mukaisesti luvannut: ”Minä olen oleva hänen Isänsä ja hän minun Poikani”. Tämä Poika oli rakentava Herran nimelle temppelin ja hänen valtaistuimensa tulisi kestäämään ikuisesti (2. Sam 7:1–17; vrt. Ef. 2:20–22 ja Joh. 1:33; Mark. 16:19). Jeesus Kuningas on lopulta saattava oikeuden ja rauhan voimaan kaikkialla maailmassa (Jes. 11:1–10; 42:1–9).

Toiseksi kasteessa Jeesus voideltiin profeetaksi. Tämänkin profeetta Jesaja oli ennalta nähnyt ja profetoitunut (Jes. 61:1–3). Jeesus on Jumalan lähettämä viimeinen sanansaattaja (Hepr. 1:1–2), joka puhui niin kuin se, jolle on annettu valta (Matt. 7:29). Jumalan Poikana ja Sanana Jeesuksen julistus on se mittatikku, jonka mukaan kaikkien Häntä edeltäneiden profeettojen julistusta tarkastellaan (Joh. 3:31–35).

Kolmanneksi kaste oli Jeesuksen voiteltu Hänen ylimmäispapilliseen virkaansa (ks. Hepr. 5:1–6). Tästä todistaa Johannes Kastajan vuosisatojen halki kaikinut todistus: ”Katsokaa: Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!” Herra Jeesus on ylipappi Melkisedekin, ei Aaro-

nin, järjestyksen mukaan (Ps. 110:4; Hepr. 5:10) osoituksena Hänen pappautensa ylivertaisuudesta aaronilaiseen pappuuteen verrattuna (Hepr. 7) Hän on ylipappi, joka antaa itsensä Jumalan Karitsana kertakaikkiseksi uhriksi koko maailman puolesta (Hepr. 9:12; 10:10–14). Karitsa oli se eläin, joka uhrattiin Herran edessä joka päivä, kaikkeinpyhimmän läheisyydessä (2. Moos. 29:38–46). Nyt, uudessa liitossa, kertakaikkisen uhrin antaneen Jumalan Karitsan veri puhdistaa meidät joka päivä kaikesta synnistä.

Tarkastellaan lopuksi vielä hieman omaa kastettamme. Kristuksella on siis koko Hengen täyteys (Joh. 3:34). Näin ollen Hänellä on valta antaa tuo Henki kenelle haluaa, ja se Johanneksen julistuksen mukaan onkin Jeesuksen tehtävä: Jeesus on kastava ihmisiä Pyhällä Hengellä siinä missä Johannes kastoi pelkällä vedellä. Helluntaista lähtien voidaan varmuudella todeta Herran Jeesuksen, apostolisen viran kautta (Joh. 4:1–2), kastaneen ihmisiä Pyhällä Hengellä (Ap. t. 2:38), synnyttäen heidät uudesti vedestä ja Hengestä (Joh. 3:5). Tästä kasteen sakramentin asettamisesta oli profeetta Hesekiel ennustanut jo 600 vuotta aikaisemmin: ”Minä vihmon teidän päällenne puhdasta vettä, niin että te puhdistutte, minä puhdistan teidät kaikesta saastastanne ja epäjumalienne kaikesta iljettävyydestä. Minä annan teille uuden sydämen ja teidän sisimpäanne uuden hengen. Minä otan teidän rinnastanne kivisydämen pois ja annan tilalle elävän sydämen. Minä annan henkeni teidän sisimpäanne ja ohjaan teidät seuraamaan säädöksiäni, ottamaan varteen minun käskyni ja elämään niiden mukaan.” (Hes. 36:25–27).

Kalle Pajala
teol. yo, Helsinki

Virvoittava vesi autiossa maassa

2. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 15.1.

2. MOOS. 17:1–6

Vesi on elämälle tärkeää ja välttämätöntä ja vedestä tämän pyhän kaikki tekstit puhuvat. Erämaassa Israelin kansa kaipaa vettä, Ilmestyskirja kehottaa ammentamaan lahjaksi elämän vettä ja Vapahtajamme istuu Sykarin kaivolla ja puhuu antamastaan vedestä.

Vesi ei ole välttämätöntä vain ruumiilliselle, vaan myös hengelliselle elämällemme: kasteena, jolloin tulemme Jumalan kansan jäseniksi. Apostoli Paavalilla on oma tapansa tulkita Israelin historiaa. Hän näkee sen ennakkokuvana, typologiana, Jumalan kansan vaelluksesta täällä maailmassa. 1. Kor. 10:1–2 Paavali selittää israelilaisten saaneen ”pilvessä ja meressä” kasteen Moosekseen vaeltaessaan Kaislameren halki. Israelilaisten matka luvattuun maahan ei kuitenkaan päättynyt meren ylitykseen, vaan vaellus kesti kauan: lopulta yli 40 vuotta. Erämaasakin Herra piti silti huolta kansastaan, jonka jäsenet ”kaikki he söivät samaa hengellistä ruokaa ja joivat samaa hengellistä juomaa. Hehän joivat siitä hengellisestä kalliosta, joka kulki heidän mukanaan; tämä kallio oli Kristus.” (1. Kor. 10:3–4)

Maininta israelilaisten mukana kulkevasta kalliosta, joka olisikin ollut Jumalan Poika ja Vapahtajamme, voi tuntua kovin omituiselta. Kristittyinä kuitenkin lähdemme siitä, että Raamattu on Jumalan sanaa meille ihmisille ja kun Uusi testamentti tulkitsee Vanhaa, on tämä tulkinta meille ohjeellinen ja velvoittava. Tämä kertoo meille myös Vanhan testamentin tekstien relevanssista: ne ovat historiallisten selonteokojen ohella ennakkokuvaa Kristuksesta ja seurakunnasta. Niinpä Jumalan kansan taival ennen saapumista luvattuun maahan on ennakkokuvaa

seurakunnasta, joka vaeltaa maailmassa ennen pääsyään taivaan lepoon.

Lukukappaleen alussa kerrotaan, kuinka kansa alkaa koetella Herran kärsivällisyyttä tai — sananmukaisemmin — asettaa sen testiin. Israelin kokiessa koettelemuksia se usein nousi Moosesta vastaan. Kansa ei siis tahtonut Jumalan johdatuksessa kestää mitään vaivoja ja vastoinkäymisiä, vaan niitä kohdatessaan alkaa kohdistaa vihaansa sopivaan kohteeseen: Herran sanan julistajaan, tässä kohdassa Moosekseen.

Kuinka hyvä kuva Israelin kärsimätömyydestä onkaan! Usein me ihmiset olemme heikkoja kestäämään kärsimystä ja koettelemuksia tässä elämässä. Jumala ei ole kuitenkaan luvannut meille helppoa tai miellyttävää elämää. Kun aina toisinaan kuulee jonkun torjuvan Herran siksi, että ”maailmassa on niin paljon pahaa” tai ”ei Jumala auttanut minuakaan vaikeassa tilanteessani”, ei ole kyse siitä, että Jumala olisi hylännyt tai olisi kyvytön auttamaan. Kuitenkin olemme kärsimättömiä odottamaan Hänen apuaan emmekä tahdo nähdä, miten olemme itsemme saattaneet ahdinkoomme tai miten Jumala voi käyttää sitä kasvatuksen, johdatuksen ja opetuksen välineenä. Tätä on kuitenkin vaikeaa nähdä muuten kuin jälkeinpäin. Jumala ei kuitenkaan jätä meitä kulkemaan yksin ja avuttomina elämämme erämaihin, vaan hän antaa virvoituksen sielullemme myös vedettömässä maassa.

Paavalin mainita mukana kulkevasta kalliosta viittaa rabbiin havaintoon, jonka mukaan Jakeessa 2. Moos. 17:6 mainittiin Herra olevan vastassa Horebin luona, vaikka israelilaiset olivat toisaalla, Massassa ja Meribassa. Näin siis ajateltiin Horebin kallion seuraavan heitä Jumalan mukana ja tässä Jumalassa, joka on kansansa kanssa, apostoli näki Kristuksen.

Jumalaa kutsutaan usein kallioksi ja pelastuksen turvaksi. Meille tämä turvakallio

on Kristuksesta. Kun olemme maailmassa hengellisellä korpivaelluksella, saamme yhä uudelleen ammentaa virvoitusta Kristus-kalliosta. Tämän virvoituksen lähteen Herramme aukaisee meille ehtoollisessaan: niin kuin kallion kyljestä vuosi vettä Mooseksen iskettyä sitä sauvallaan, samoin juoksi Kristuksen kyljestä verta ja vettä, kun siihen iskettiin keihäällä.

Niin kuin Israelin kansa sai janoonsa vettä erämaan helteessä, niin saamme mekin tämän maailman kiusausten helteessä armoa ja uskonvahvistusta sanan ja sakramenttien kautta. Rukoilkaamme siis itsellemme uskon kestävyyttä ja kärsivällisyyttä.

Siionin kanteleen (266:6) sanoin:
Jokaisen hetken tahdon ottaa vastaan,/ myös katkeran, myös katkeran./ Kun katson rakkauteesi ainoastaan,/ taas uskallan, taas uskallan.

Jussi Seppälä

toimitussihteeri, pastori, Kauniainen

Parempaa vettä toisaalla?

3. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 22.1.

2. KUN. 5:1–15.

2. Kuninkaiden kirjan 5. luvussa on merkilinen kertomus siitä, miten pienen ihmisen todistus johtaa Jumalan voimannäyttöön, suureen ihmeeseen ja vieraan kansan edustajan kääntymiseen Israelin Jumalan puoleen. Kertomus johdattaa lukijan tuttuihin teemoihin, joissa Jumalan voima tulee esiin heikkoudessa ja vaatimattomuudessa. Ajattelen, että kohta opettaa meille myös jotain pyhistä sakramenteista.

Nostan kertomuksesta esiin muuttaman pointin: Kohtaa tutkiessamme saamme huomata, miten kaksi tarinan hahmoista tuntee tullessa loukatuiksi. Ensin Israelin kuningas saa käsityksen, että hänen arvoaan ja asemaansa kipeästi

satutetaan. Vieraan vallan hallitsija tuntui esittävän Israelin hänelle aivan absurdeja vaatimuksia. Kuningas saattoi tulkita, että syyrialaiset etsivät näin syytä hyökätä Israelin kimppuun. Ilmeisestä väärinkäsityksestä johtunut kuninkaan suuri tunteenpurkaus oli niin huomattava, että tieto tästä kantautui lähistöllä majaa pitävälle profeetta Elisalle.

Syyrialainen sotasankari Naaman puolestaan pettyi profeetta Elisän yksinkertaiseen kehotukseen puhdistautua seitsemästi joessa. Vaikuttaa siltä, että sotapäällikkö odotti parannuskeinoksi jotain merkillisempää ja ylevämpää, jotain, jonka eteen piti ahertaa ja nähdä kunnolla vaivaa. Naaman harmistui myös profetaan käskyyn liittyvästä vaatimattomasta paikasta. Syyrialaisen kansallisylypeys ei sallinut sitä, että pahainen Jordanin joki voisi toimia apuna näinkin vakavassa tilanteessa, etenkin kun Syyrian vesistöt olivat paljon Israelin vesiä paremmat.

Voihan toki olla myös niin, että vieraiden kansojen hyökkäyksiä työkseen torjunut Naaman oli tietoinen tavoista, joilla israelilaiset tapasivat menetellä ihosairauksien kohdalla. 3. Mooseksen kirjan 14. luvussa on nimittäin kuvaus siitä, miten papin tuli puhdistaa spitallinen. Proseduuriiin liittyi kaksi puhdasta lintua, setripuuta, karmiininpunaista villaa ja iisopin oksia. Tämän lisäksi resepti piti sisällään virtaavaa vettä, linnun verta ja vesi-veri-seoksen pirkkottamista — seitsemästi — puhdistettavan ihmisen päälle. ”Eikö kurja kohtaloni ole minkään arvoinen?” saattoi Naaman kysyä mielesään, kun Elisa oli antanut simppeleit ja suoraviivaiset ohjeensa.

Uuden testamentin kertomuksista huomaamme, että Naamanin kuviteltu kysymys on pohjimmiltaan väärä. Jeesus osoitti toistuvasti, että keino, jolla sairastunut parantui, ei ollutkaan keskeinen. Joskus Jeesus paransi laittamalla käden

sairaalle. Toisinaan Vapahtaja ikään kuin etäparansi sanomalla vain sanan. Eräässä tilanteessa verenvuodosta kärsivä nainen pelkästään kosketti Jeesuksen vaatetta, ja näin parantui vaivastaan. Kuuromyykkää miestä Jeesus kosketti syljellään.

Näemme, että tapoja Jeesuksella oli useita. Se kertoo mielestäni siitä, että keinot itsessään eivät sisältäneet mitään maagista tai ihmeellistä. Keskeistä oli ennemminkin se, kuka sairasta kosketti. Ratkaisevaa oli, että Jeesuksella oli valta tehdä niin kuin hän tahtoi. Hänen tahtonsa oli hyvä ja hänen voimansa parantava.

Naamanin ja Elisän tapauksessa käänteentekevää oli se, että Jumalan sana ja lupaus liittyi joessa virtaavaan veteen. Vaikka Jordanilla onkin Jumalan siunauksen kautta tapahtunut monia valtavia ihmeitä, ei sen vedessä itsessään ollut parantavaa ja puhtaaksi tekevää voimaa. Tätä samaa opettaa muuten **Luther** Vähässä katekismuksessaan puhuessaan pyhästä kasteesta: ”Miten vedellä voi olla näin suuri vaikutus. Vastaus: Ei sitä vaikutakaan vesi, vaan veteen liittyvä ja vedessä oleva Jumalan sana sekä Jumalan sanaan luottava usko.”

Vielä tahtoisin huomauttaa, kuinka merkittävässä asemassa tarinan sivuosassa toimivat henkilöt ovat. Pieni ryöstösaaliiksi joutunut israelilaistyttö sai antaa hyvän todistuksensa vieraan kansan keskuudessa. Mikä vaikutus tuolla todistuksella olikaan! Naamanin palvelleet matkakumppanit saivat puolestaan rohkaista päällikköä nöyrytyään ja vastaanottamaan hyvän lupauksen Israelin Jumalan parantavasta voimasta. Näin Jumala käyttää pieniä luotujaan suurten tekojensa välikappaleina. Siinä piilee valtava mahdollisuus myös sinulle ja minulle.

Leo Brenner
piiri johtaja (Varsinais-Suomen
Kansanlähetys), TM, Turku

Jumalan Poika aaltojen päällä

4. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 29.1.

MATT. 14:22–33

Pyhän evankeliumiteksti alkaa tilanteesta, jossa Jeesus oli juuri ruokkinut yli 5000 ihmistä ihmeen kautta. Aiemmin (Matt. 14:13) kerrotaan, että Jeesus pyrki vetäytymään veneellä yksinäisyyteen kuultuaan Johannes Kastajan kuolemasta, mutta häntä oli seurannut suuri väkijoukko maata pitkin. Rantaan saavuttua Jeesuksen tuli sääli väkijoukkoa, Hän paransi sairaita ja ruokki ihmiset. Tämän jälkeen Jeesus sananmukaisesti käski, jopa pakotti, opetuslapsiaan lähtemään veneellä vastarannalle samalla, kun hän lähetti ihmiset pois.

Johanneksen evankeliumiin talletetussa kertomuksessa tuodaan esiin, kuinka ruokkimisihmeen jälkeen väkijoukko halusi tehdä Jeesuksesta väkisin kuninkaan (Joh. 6:15). Tekstin äärellä onkin arveltu, että opetuslasten lähettäminen eri suuntaan kuin väkijoukko saattoi estää väkijoukon ajatusten vaikutusta opetuslapsiin, jotka eivät tässä kohden vielä olleet sisäistäneet Jeesuksen persoonaa ja Hänen kuninkuuden luonnetta.

Ihmisten lähdettyä pois Jeesus jäi yksin rukoilemaan. Evankeliumit eivät kerro, mitä Jeesus yksinäisyydessä rukoili, mutta tekstit rakentavat meille kuvaa siitä, että yksinäisyydessä rukoilemisella oli merkitystä. Voimme kysyä itseltämme, tarvitsemmeko me aikaa rukouksessa yksin taivaallisen Isämme kanssa?

Opetuslasten matka yötä vasten Genesaretinjärven poikki oli yli kymmenen kilometrin mittainen, jos tarkoituksena oli kulkea järven halki. Tekstissä mainitaan veneen edenneen monen stadionmitan (stadion = 192m) päähän ja opetuslasten voi katsoa matkanneen monen kilometrin päähän rannasta. Tuuli ja aallokko väistämättä hidastivat matkaa, jota ehdittiin

tehdä pidemmän aikaa. Etäisyyden ilmaiseminen terävöittää tekstin lukijalle, että seuraavat tapahtumat ylittävät inhimillisen järjen, ja tapahtuu mahdottomuus. Aamuyöstä kello kolmen ja kuuden välillä Jeesus käveli veden päällä opetuslapsiaan kohti. Jeesus puhutteli pelästyneitä opetuslapsia sanoilla *“Pysykää rauhallisina, minä tässä olen. Älkää pelätkö”*. Sanat sisältävät alkutekstissä *ego eimi* -ilmaisun, jonka on nähty viittaavaan Jumalan itsensä käyttämään ilmaisuun *“minä olen se, joka olen”* (2. Moos. 3:14).

Näiden sanojen lisäksi veden päällä käveleminen suuntaa ajatuksia Vanhan testamentin kohtiin, joissa Jumalan kerrotaan olevan vesiä mahtavampi ja kulkevan niiden poikki, kuten Ps. 77:16, 19 ja Job 9:8. Jeesuksen sanat ja veden päällä käveleminen tuovat yhdessä esille sen, kuinka käsillä on tapahtuma, joka on vain Jumalalle mahdollinen. Jeesus nousee aikalaiskuvassa veteen liitettyjen alkuvoimien ja pahan läsnäolon yläpuolelle. Aaltojen keskelle ei ilmesty aave, paha henki tai peto (Ilm. 13:1), vaan Jumalan poika, jonka kaikki veneessä olleet tunnustivat (Matt. 14:33). Opetuslasten kollektiivinen julistus kaikuu kuin vastauksena jo aiemmin ilmenneeseen ihmettelyyn siitä, kuka Jeesus on, kun tuulet ja aallotkin tottelevat häntä (Matt. 8:27). Vedet ja myrskyt ovat Jumalalle alamaaisia, eikä mikään luonnonvoima ole Häntä suurempi. *“Yksin on hän levittänyt yllemme taivaan, hän kulkee meren hyökkyjen yli”* (Job. 9:8).

Tekstissä toinen tärkeä kiinnekohta Jeesuksen ihmeteon lisäksi on Pietarin toiminta. Pietarin reaktio hänen nähdessään Jeesuksen saattaa tuntua jopa harkitsemattomalta. Jeesus ei kuitenkaan moiti Pietaria ehdotuksesta kävellä vettä pitkin, vaan käskää Pietarin luokseen. Pietari onnistuukin kävelemään Jeesuksen luokse vettä pitkin, mutta alkaa vajota, kun hän

huomaa tuulen voimakkuuden. Pelastaessaan Pietarin vajoamasta Jeesus moittii hänen uskonsa vähäisyyttä ja epäilyä, sananmukaisesti kahtaalle horjumista. Moitteen kohteena ei ole veden päällä kävelyyn ryhtyminen, vaan uskon vähyys. Teksti herättää meille myös kysymyksen siitä, voiko Jeesus kutsua meitä joskus myrskyn keskelle ja uskomaan sielläkin Häneen?

Pietari näyttäytyy tässä kohtaa rohkealta, mutta myös inhimilliseltä opetuslapselta. Hän lähtee luonnonvoimia uhaten ja Jeesukseen turvaten veden varaan, mutta sortuu epäilemään. Samoin kuin hän myöhemmin vannoo Jeesukselle uskollisuutta, mutta lankeaa kieltämään hänet (Matt. 26:33–34, 69–75).

Kertomuksen Pietari tuo eteemme peilin, josta voimme huomata Jeesuksen seuraajan haasteita, joita koemme edelleen. Toisessa hetkessä katseemme saattaa tuntua olevan tiukasti Jeesuksessa, eivätkä ympärillä olevat myrskyt häiritse uskoamme. Uskomme siihen, että Jeesuksen sanaan ja läsnäoloon voi luottaa. Toisaalta voimme helposti kiinnittää huomiota meitä huojuttaviin tuuliin, Kristus peittyi meiltä aallokkoon, ja epäilemme. Pietarin esimerkki tuo meidän eteemme kuitenkin myös todellisuuden armahtavasta Jeesuksesta, joka ojentaa kätensä epäilevälle. Hän ei halua omiensa hukkuvan, vaan nostaa heidät kadotuksesta iankaikkiseen elämään. Suurimpienkin aaltojen keskellä Jeesus todella on Jumalan Poika kaiken sen yläpuolella.

Tenho Rajala

opiskelijatyöntekijä (OPKO), TK,
Riihimäki

Lapsen sormet vanhan miehen kämmenellä

KYNTTILÄNPÄIVÄ, 5.2.

LUUK. 2:22–33

Kynttilänpäivä on saanut nimensä keskiaikaisesta perinteestä. Kyseisenä päivänä siunattiin kirkoissa käytettävät kynttilät. Vaikka kirkkojen kynttilöiden vihkimisen perinne on vuosisatojen kuluessa muuttunut, kynttilänpäivä on säilynyt edelleen kirkkovuoden yhden sunnuntain teemana keskeisen sanomansa takia.

Lähimmäksi siunattua kynttilää kirkossamme pääsee kastehetkessä sytytettävä kastekynttilä. Itse olen usein kastejuhlassa laittanut kastekynttilän kiertämään kädestä käteen. Jokainen on omalla vuorollaan saanut kynttilä kädessä jatkaa lausetta: Rukoilen tälle lapselle... Kynttilän liekin lepattaessa rukouksia on ollut monia. Vuoron perään on toivottu rakkautta, ystäviä, rohkeutta ja taivaallisen Isän varjelusta.

Rukouksissa on toivottu lapselle myös samaa, mitä Raamatun lehdistä tunnettu Simeon oli rukoillut moneen kertaan: että ihmisen oma paikka ja tehtävä tässä maailmassa tulisi täytetyksi.

Kynttilänpäivänä muistelemme yhtä merkittävää Jeesuksen lapsuusajan tapahtumaa Jerusalemissa. Tiedämme Jeesuksen lapsuudesta lopulta varsin vähän. Siksi se mitä Raamatussa on meille tallennettu Jeesuksen lapsuudesta, on syytä lukea erityisen tarkasti.

Kynttilänpäivän evankeliumitekstissä Maria ja Joosef veivät Jeesuksen Jerusalemin temppeliin Herran eteen, kuten tuohon aikaan kuului tehdä. Tempelissä he kohtasivat Simeonin, vanhan, elämää nähneen miehen, joka odotti hänelle annetun lupauksen täyttymistä. Lupaus oli, että hän saisi elämässään nähdä pelastuksen, jonka Jumala oli valmistanut tapahtuvaksi Jeesuksen kautta.

Näin tapahtui! Simeonin sanoin: ”Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä, niin kuin olet luvannut. Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi, jonka olet kaikille kansoille valmistanut: valon, joka koittaa pakanakansoille, kirkkauden, joka loistaa kansallesi Israelille.” Luuk. 2:29–32.

Pieni ja vaatimaton kohtaaminen Jeesuksen ja Simeonin kanssa ei ollut ulkopuolisen silmin suurta huomiota herättävä spektaakkeli. Tilanteen vaatimattomuudesta huolimatta, kun Simeonin vanhat ja elämää nähneet kädet koskettivat Jeesuksen sileää kämmentä ja pieniä sormia, tapahtui jotain, jota edelleen 2000 vuotta myöhemmin muistelemme.

Tuossa arkisessa hetkessä oli jotain selaista, mihin on helppo samaistua myös tänä päivänä. Kohtaamiset Jeesuksen kanssa Jumalan sanaa lukiessa, omassa iltarukouksessa tai kirkonpenkissä voivat nopeasti katsottuna olla arkisen vaatimattomia hetkiä. Samaan aikaan ihmisen kurottautuessa kohti kolmiyhteistä Jumalaa, ovat hetkessä läsnä maailman suurimmat ja tärkeimmät asiat.

Simeonin ja Jeesuksen yhteinen hetki oli varmasti jo asetelmaltaan kaunis. Kun lapsi ja vanhus kohtaavan, elämän jatkuminen tulee hyvin todellisella tavalla konkreettiseksi. Erityisen kauniin kohtaamisesta teki kuitenkin sanoma lupauksesta ja lupauksen täyttymisestä. Jumala oli luvannut Simeonille kyseisen hetken Jeesuksen kanssa ja hän piti lupauksensa. Jumala oli luvannut kaikille kansoille, niin Israelille kuin pakanakansoille, pelastuksen, ja se tapahtui Jeesuksen samojen käsien roikkuessa ristillä.

Simeonin elämä tiivistyy Luukkaan evankeliumissa lupauksen saamiseen, odotukseen, lupauksen täyttymiseen ja sen synnyttämään kiitokseen ja ylistykseen. Moni asia voi meidän elämässä jäädä kesken, tai ei ainakaan pääty kuten

olimme suunnitelleet. Silti moni asia tulee elämässä myös valmiiksi. Monesti saamme nähdä, kuinka Jumala on uskolinen ja täyttää lupauksensa, kuten teki Simeonin kohdalla.

Lupauksen ketjun myötä kynttilänpäivän tekstillä on myös henkilökohtainen sanoma. Missä kysymyksessä me voimme kokea olevamme kuin Simeon? Mitä selaista Jumala on luvannut sinulle, jonka toteutumista odotat Simeonin tavoin? Ihmisen on hyvä Simeonin tavoin muistaa myös kiittää ja ylistää Jumalaa kaikesta hyvästä.

Kynttilän liekki, on se sitten tuikussa keittiön pöydällä, kastekynttilässä tai kirkon alttarikynttilöissä, muistuttaa monia Jumalan läsnäolosta tässä maailmassa. Kynttilät palavat kirkkoissa ja kodeissa ympäri maailmaa muistuttaen meitä myös kristittyjen yhteydestä. Elämäntarinat eri puolilla maailmaa ovat hyvin erilaisia, mutta Jumalan lupaukset ovat meille kaikille samat.

Tuomas Luoma

kappalainen, Joutjärven seurakunta, Lahti

Jeesus on Siemen ja sen Kylväjä

SEKSAGESIMASUNNUNTAI 12.2.

JOH. 4:31–38

Lauantaina 18.2. on uskonpuhdistajamme **Martti Lutherin** kuoleman muistopäivä. Hän kuoli 62-vuotiaana 1546 syntymäkäupungissaan Eislebenissä. Hän sovitteli Hessenin ruhtinaskunnan maakreivivestien välejä. Matkalla kotikaupungistaan Wittenbergistä reessä hän joutui tulvaan ja vilustui pahasti. Hänellä oli vaikeita sairauksia entuudestaan. Hänelle tuli pian kovia rintakipuja. Hän uskoi kuolevansa.

Martti valmistautui kuolemaan rukouksella ja kuuntelemalla Raamattua: ”Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon,

että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän” (Joh. 3:16). ”Jumala on meille pelastuksen Jumala. Herra, Herra pelastaa kuolemassa.” (Ps. 68:21.) Hän lausui saman iltarukouksen (Ps. 31:6) kuin Jeesus viimeisinä sanoinaan ristillä (Luuk. 23:46): ”Sinun käsiisi minä uskon henkeni. Herra, sinä lunastat minut vapaaksi, sinä uskollinen Jumala.” Sitten Martti vaikeni.

Paikalla olleet professoritoveri Wittenbergistä ja linnansaarnaaja lähiseudulta huusivat hänelle: ”Kunnioitettu isä, tahdotteko kuolla horjumatta Kristuksen ja sen opin varassa, jota olette julistanut?” Kuului selvä vastaus: ”Tahdon.” Sitten hän kuoli.

Lutherin vuoteesta löydettiin lappunen, johon hän oli kirjoittanut viimeiset sanansa:

Mitä [roomalainen runoilija] Vergilius tarkoittaa runoelmissaan Bucolica (’Paimenlaulut’) ja Georgica (’Maanviljelysrunot’), sitä ei kukaan voi ymmärtää olematta viisi vuotta paimenena tai maanviljelijänä. [Roomalaisen valtiomiehen] Ciceron kirjeitä ei mielestäni kukaan ymmärrä toimimatta 20 vuotta jossakin huomattavassa valtion virassa. Raamattua älköön kukaan luulko tuntevansa tarpeeksi, vaikka olisi sata vuotta johtanut seurakuntia profeettojen kanssa. Siksi ovat ensinnäkin Johannes Kastaja, toiseksi Kristus ja kolmanneksi apostolit suunnattoman ihmeellisiä. Älä kajoja tähän jumalalliseen Aeneis-runoelmaan (= Raamattuun), vaan kunnioita kumartaen sen jalanjälkiä. Totta tosiaan: me olemme kerjäläisiä!

Luther oli Jumalan sanan kylväjä. Jotain kylvöstä oli jo kypsynyt sadoksi, jonka hänkin näki, mutta hän ei aavistanut, mikä uutta luova merkitys hänen työllään olisi. Sehän jatkuu yhä. Hänen vaivan-

näkönsä oli ankara. Sen hedelmiä ovat päässeet korjaamaan toiset, mekin.

Kuollessaan Luther ei turvautunut kylvötyöhönsä eikä näkemäänsä satoon, ei hengelliseen kokemukseensa, ei rukoukseensa, ei edes uskoonsa, ei mihinkään, mikä oli hänessä itsessään. Hän turvautui vain sellaiseen, mikä oli hänen ulkopuolellaan, siemeneen, jonka kylväminen oli hänen tehtävänsä, eli Jumalan sanaan. Siemen ei ollut hän eivätkä hänen kokemuksensa eivätkä mielipiteensä.

Siemen, Jumalan sana oli kyllä tullut Lutherin sydämeen ja kokemukseksi. Hänhän viittaakin siihen: vasta se, joka on vuosikymmeniä johtanut Jumalan seurakuntaa Raamatun mukaisesti, on tullut kokemuksesta ymmärtämään Raamattua. Kokemus vahvistaa Sanan. Kristillinen usko on kokemuksellista. Luther oli riippuvainen Jumalan sanasta, mutta siemen, Jumalan sana, oli hänestä riippumatonta. Siksi hän sai siitä avun viimeisillään hetkillään. Vielä puoli tuhatta vuotta myöhemmin se on meillekin kouriintuntuva apu kuolemamme koittaessa.

Kun siemen kulki Lutherin lävitse, siihen tarttui hänestä aineksia, jotka olivat sille vieraita ja vastakkaisia. Hänen varsinainen sanomansa oli kuitenkin Jeesus, jonka Isä oli lähettänyt kaikille pelastukseksi ja jonka Raamattu välittää. Siksi ”Raamatun jalanjälkiä on kumartaen kunnioitettava”.

Jeesus sanoo selittäessään vertaustaan kylväjästä (Matt. 13:37): ”Mies, joka kylvi hyvää siementä, on Ihmisen Poika.” Tällä Jeesus tarkoitti itseään. Kuolemansa kynnyksellä hän sanoi (Joh. 12:24): ”Jos vehnänjyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää vain yhdeksi jyväksi, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon.” Siemenjyvällä hän tarkoitti itseään. Johanneksen evankeliumin alku nimittää Jeesusta Sanaksi, Jumalan sanaksi, joka tuli lihaksi eli syntyi ihmiseksi. Jeesus on sekä Isän

lähettämä kylväjä että siemen, jonka hän itse kylvää. Siemenen oli kuoltava. Jeesus viittaa siihen: ”Vien lähettäjäni työn päätökseen.” Ristillä riippuessaan hän sitten sanoi: ”Se on täytetty” (Joh. 19:30). Työ oli tehty, siemen oli kuollut.

Perimmäinen vaivannäkiä oli Jeesus itse. Sen huipentuma tai suurin syvyys oli ristillä, kun hän murskautui vaivan alle toisten sijaisena. Pitkäperjantaivirtemme (50) kysyy: ”Kellä vaiva sellainen/ ollut on kuin Jeesuksen?” Virsi vastaa: ”Sillä vaiva sellainen/ ollut on vain Jeesuksen.”

Opetuslapset palasivat Jeesuksen luo kaivolle tuoden ruokaa. Hän ei kuitenkaan koskenut siihen. Hänellä oli jo ruokaa, josta he eivät tienneet. Kun ”Jeesus oli autiomaassa Paholaisen kiusattavana ja hän oli paastonnut neljäkymmentä päivää ja – – yötä, hänen vihdoon tuli nälkä. Silloin kiusaaja – – sanoi hänelle: ’Jos kerran olet Jumalan Poika, niin käske näiden kivien muuttua leiviksi.’ Mutta Jeesus vastasi: ’On kirjoitettu: Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta.’” (Matt. 4:1–4)

Jeesus tarvitsi ruokaa niin kuin jokainen, mutta se yksin ei riitä. Ihminen tarvitsee Jumalan sanaa. Jeesuksen ravintona on, että hän täyttää lähettäjänsä tahdon. Me emme elä siitä, että teemme Jumalan tahdon, sillä emme voi emmekä tahdo tehdä sitä. Vain Jeesus on toteuttanut

Jumalan tahdon eli elänyt siitä. Senkin hän teki meidän puolestamme ja meidän hyväksemme.

Isä oli lähettänyt Jeesuksen maailmaan tätä varten. Hän oli kuuliainen Isälle suostuessaan sen seurauksiin. Hän rukoili opetuslastensa seurassa Isäänsä: ”Niin kuin sinä lähetit minut maailmaan, niin olen minäkin lähettänyt heidät” (Joh. 17:18). Jeesus kylvää yhä sanaansa, jonka apostolit veivät kaikkeen maailmaan. Jeesuksen seuraajat kylvävät ja leikkaavat kukin aikanaan. Satoa ovat Jeesukseen uskovat.

Sadonkorjuujuhla on Jeesuksen tullessa takaisin ja ylösnousemuksessa ja ikuisen kirkkauden valtakunnan alkaessa. Silloin ”kylväjä saa iloita yhdessä korjaajan kanssa”. Apostoli Paavali kirjoitti Korintin seurakunnalle (1. Kor. 3:6–9): ”Minä istutin, Apollos kasteli, mutta Jumala antoi kasvun. Istuttaja ei siis ole mitään, ei myöskään kastelija, vaan kaikki on Jumalan kädessä, hän suo kasvun. Istuttaja ja kastelija ovat samassa työssä, mutta kumpikin saa palkan oman työnsä mukaan. Me olemme Jumalan työtovereita, te olette Jumalan pelto.” ●

Raimo Mäkelä

Perustan emerituspäätoimittaja, rovasti,
TT, Kauniainen